

No : 2023-48

Tarih : 29 Mart 2023

Konu : TCMB Döviz Pozisyon Raporlaması İstiyor!

Kapsam

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 1211 sayılı Kanun'un 44'ncü maddesi çerçevesinde gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonlarını izleme hakkına ve bu amaç için her türlü bilgi ve belgeyi isteme yetkisine sahiptir. Bu doğrultuda Merkez Bankası, 20 Mart 2023 tarihli Tüzel Kişilerin Döviz Pozisyon Raporlaması konulu talimat ile 5 milyon TL üzerinde kredi bakiyesi bulunan tüzel kişilerin döviz pozisyonlarını raporlamasını zorunlu kılmıştır.

Aylık olarak düzenlenecek olan bu döviz pozisyon raporu, 5 milyon TL üzerinde kredi bakiyesi bulunan aydan sonraki ayın ilk 10 iş günü içerisinde gönderilecektir. İlk raporlama Mart 2023 dönemi için alınacaktır ve raporlama süreci Nisan ayının ilk 10 iş günü içerisinde sonuçlanacaktır.

Rapora tabi olma kriteri incelenirken sadece bankalar tarafından temin edilen veya bankalar tarafından aracı ya da garantili olan krediler, kullanılan para birimi fark etmeksizin değerlendirilecektir. Kredilerin ayın son iş günündeki toplamları ele alınacaktır; bu bakiyenin 5 milyon TL'yi aşması durumunda firmanın döviz pozisyonu raporlanacaktır.

Bankalardan temin edilen leasing ve faktöring kredileri de bildirim yükümlülüğü oluşturacaktır. Belirtilen kriterlere girmeyen borçlar (banka dışı finansal kuruluşlara olan borçlar vb.) rapora tabi olma kriteri incelenirken dikkate alınmayacaktır.

Raporlama

Rapor hazırlanırken tüzel kişiler, bilançolarının aktif ve pasif kalemlerinin kıymetli maden dahil yabancı para cinsinden olan tutarlarını belirterek net yabancı para pozisyonlarını hesaplayacaklardır. Döviz aktif toplamından döviz pasiflerin toplamı çıkarılarak hesaplanan net yabancı para pozisyonu son satıra (III) işlenecektir.

Raporda aktif hesaplar (I) altında kasa, alınan çekler, bankalar, verilen çekler ve ödeme emirleri, diğer hazır değerler, menkul kıymetler, ticari alacaklar, ortak, iştirak ve bağlı ortaklıklardan alacaklar ve diğer alacaklar kalemleri istenmektedir. Pasif hesaplar (II) altında ise krediler, finansal kiralama borçları, çıkarılmış menkul kıymetler, diğer mali borçlar, ticari borçlar, ortaklara, iştiraklere ve bağlı ortaklıklara borçlar, diğer borçlar, avanslar ve gider tahakkukları kalemleri istenmektedir. Net bilanço içi yabancı para pozisyonu (III) alanına bir giriş yapılmayacaktır, (I) ile (II) farkından otomatik olarak hesaplanacaktır.

Açıklamalar

Her hesap için açıklamalar form üzerinde not edilmiştir. Ayrıca, her hesabın Tek Düzen Hesap Planı çerçevesinde karşılığı “İlgili Hesaplar” olarak belirtilmiştir. Bu hesaplar altında düzenleyici hesapların bulunması halinde bu tutarların netleştirilmesi gerekmektedir.

Rapor doldurulurken, rapor yükümlülüğünün doğduğu ayın sonundaki mevcut döviz pozisyonu ve bu tarihten sonraki üç aya ilişkin yabancı para varlık ve yükümlülük oluşumu dikkate alınarak raporlanacaktır. Ayrıca tüm vadelere ilişkin pozisyon durumu da bilgi amaçlı olarak doldurulacaktır.

Hesapların ölçümü ve değerlemesinde aksi belirtilmediği sürece Vergi Usul Kanunu ve ilgili diğer düzenlemeler dikkate alınacaktır.

Alacak ve borç hesapları için reeskont hesaplaması yapılmayacaktır. Stoklar, alacak ve borçlar kalemleri en son kesinleşmiş veri ile diğer parasal kalemler en güncel haliyle bilançoya yansıtılacaktır.

Veri formu içerisinde belirli bilanço kalemleri istenmektedir, ancak bilanço ana toplamı ya da ara toplamı gibi ilave hesaplama gerektirecek tutarlar aranmamaktadır.

Sistemik Risk Veri Takibi

Bu Özet Döviz Pozisyon Raporu, 15 milyon USD üzerinde kredi bakiyesi bulunan tüzel kişilerin Sistemik Risk Veri Takip bildiriminden farklı bir rapordur. Bu durumda olan firmalar iki formu da doldurmakla yükümlüdür.

TÜRMOB Talebi

TÜRMOB, TCMB tarafından talep edilen verilerin belirtilen sürelerde oluşturulmasının, muhasebe süreçleri ve mevzuattaki düzenlemeler nedeniyle fiilen imkansız olduğunu, bilanço verilerinin yıl sonu tüm kapanış ve değerlendirme kayıtları, kontrol ve denetimleri tamamlandıktan sonra ortaya çıktığını ve bu nedenle istenen belgelerin belirtilen sürelerde oluşturulamayacağını, 24/03/2023 tarihli 2023/3409 sayılı “Tüzel Kişilerin Döviz Pozisyon Raporlaması Hk.” Konulu talebi ile TCMB’ye belirtmiştir.

Bu konu ile ilgili gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Tüm sorularınız için ekibimizle iletişime geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,
Taxia